ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାରେ
୧୯୭୭-୭୮ ମସିହାର ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରି
ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିନାୟକ ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ
ଅଭିଭାଷଣ

ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୪, ୧୯୭୭

ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନ ସଭାରେ
୧୯୭୭-୭୮ ମସିହାର ବଜେଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରି
ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ବିନାୟକ ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ
ଅଭିଭାଷଣ

ମହାଶୟ,

୧୯୭୭-୭୮ ବର୍ଷର ଆର୍ଥିକ ବିବରଣୀ ମୁଁ ଆଜି ଏ ଗୃହରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବାକୁ ଯାଉଛି । ଏହି ବିବରଣୀ ମାନ୍ୟବର ସଭ୍ୟମାନେ ପାଇ ସାରିଛନ୍ତି । ଷଷ୍ଠ ଲୋକସଭା ନିର୍ବାଚନରେ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ବ୍ୟସ୍ତତା ଯୋଗୁଁ ଏ ବର୍ଷ ବଜେଟ ଆଗତ କରିବାରେ ସାମାନ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଛି । ତେଣୁ ମାର୍ଚ୍ଚ ୩୧ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ବ୍ୟୟ ଦାବୀଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଯଥାରୀତି ଆଲୋଚନା ଓ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ନିମିତ୍ତ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ମିଳିବ ନାହିଁ । ସୁତରାଂ ଏହି ଗୃହ ସମଗ୍ର ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ବ୍ୟୟ ଦାବୀଗୁଡ଼ିକର ବିସ୍ତୃତ ପୂର୍ବକ ସମ୍ମତି ପ୍ରଦାନ କରିବାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁବିଧା ପାଇବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମମାନ ଚାଲୁ ରଖିବା ନିମନ୍ତେ ସମ୍ବିଧାନର ୨୦୬ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ଏକ "ଭୋଟ ଅନ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ" ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଗତ କରିବା ସକାଶେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ଅନୁମତି ଲୋଡ଼ୁଛି ।

୨ । ମହାଶୟ, ୧୯୭୫-୭୬ରେ ପ୍ରଚୁର ଶସ୍ୟ ଅମଳ ଏବଂ ୨.୩୪ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ ଟନ୍ ଚାଉଳ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଥିବା ହେତୁ କୋହଳ ନୀତିରେ ସାଧାରଣବଣ୍ଟନବ୍ୟବସ୍ଥାର ଚାହିଦା ଓ ରପ୍ତାନୀ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମେଣ୍ଟାଇ ସାରିବାପରେ ମଧ୍ୟ ୧୯୭୬ ଅକ୍ଟୋବର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟରେ ୬୬ ହଜାର ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ମହଜୁଦ୍ ରହିଥିଲା । ୧୯୭୬ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଖରିଫ୍ **ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତି**

ଫସଲ ଭଲ ହେବବୋଲି ଆଶା କରାଯାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ୧୯୭୬ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସରୁ ନଭେମ୍ବରମାସ ଭିତରେ ଅସଲ ସମୟରେ ବର୍ଷା ନ ହେବା ହେତୁ ରାଜ୍ୟର ବ୍ୟାପକଅଞ୍ଚଳରେ ମରୁଡ଼ି ଦେଖାଦେଇଥିଲା । ଏହା ଫଳରେ ୩,୩୪୧ଟି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଛି, ପରିଣାମରେ ୧୯୭୫ ବର୍ଷର ଖରିଫ୍ ଧାନ ଅମଳ ୪୨ ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ୧୯୭୬ ଖରିଫ୍ ବର୍ଷରେ ଧାନ ଅମଳ ଶତକଡ଼ା ୩୦ ଭାଗ କମି ଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି । କୃଷି ଉତ୍ପାଦନର ଭିତ୍ତିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ନିମନ୍ତେ ନୀତି ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାପାଇଁ ଆମ୍ଭେମାନେ ସଂକଳ୍ପବଦ୍ଧ, ଯେହେତୁ କୃଷି ରାଜ୍ୟବାସୀଙ୍କ ଆୟର ମୁଖ୍ୟ ଉପାଦାନ । ଏ ବର୍ଷର ମରୁଡ଼ି ଫଳରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନର ହ୍ରାସ ଯୋଗୁଁ ରାଜ୍ୟର ଆୟ କେତେକାଂଶରେ କମିଯିବ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଓ ଜାତୀୟ ସ୍ତରର ମୁଣ୍ଡ ପିଛା ଆୟ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ଏଭଳି ପ୍ରତିକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ସତ୍ତ୍ୱେ ମହଜୁଦ୍ ଥିବା ଖାଦ୍ୟ-ଶସ୍ୟର ଯଥାର୍ଥ ବଣ୍ଟନ ଏବଂ ଲାଭଖୋର ଓ ମହଜୁଦ୍କାରୀମାନଙ୍କର ଅସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପ୍ରତି କଠୋର ତଥା ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ଦ୍ୱାରା ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟର ଦରଦାମ ସ୍ଥିର ରଖାଯାଇ ପାରିଛି । ସୌଭାଗ୍ୟର କଥା ଯେ ଗୁରୁତର ଶସ୍ୟହାନି ସତ୍ତ୍ୱେ ସରକାର ଗତ ଖରିଫ୍ ଅମଳରୁ ୮୫ ହଜାର ଟନ୍ ଚାଉଳ ସଂଗ୍ରହ କରିପାରିଛନ୍ତି ।

୩ । ସେ ଯାହାହେଉ, ୧୯୭୬ ମସିହାର ଶେଷ ଭାଗରେ ଦେଖା-ଦେଇଥିବା ଦରଦାମର ବୃଦ୍ଧି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ମୁଁ ସମୀଚୀନ ମନେକରୁଛି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ଏବେ ମଧ୍ୟ ରହିଛି । ୧୯୭୪ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସ ବେଳକୁ ଖାଉଟିମୂଲ୍ୟସୂଚୀ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ୩୩୦.୬ ସ୍ତରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ତତ୍ପରେ କ୍ରମାଗତଭାବେ ପ୍ରାୟ ୪୮ ପଏଣ୍ଟ କମି ଯାଇ ପୁଣି ବୃଦ୍ଧିପାଉଛି । ମୁଖ୍ୟତଃ ଅନିୟମିତ ମୌସୁମୀ ପ୍ରବାହ ହେତୁ ଶସ୍ୟ ହାନି ଘଟି ଖାଇବା ତେଲ, ତୈଳବୀଜ ଓ କଞ୍ଚା କପାର ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜିଛି । ସମସ୍ତ ଦେଶରେ ଏହି ପରିସ୍ଥିତି ଦେଖାଦେଇଛି ଏବଂ ଆମ ରାଜ୍ୟ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟରୁ ଖାଇବା ତେଲ ଓ ତୈଳବୀଜ ଆମଦାନୀ ଉପରେ ବିଶେଷ ନିର୍ଭର କରୁଥିବାରୁ ଏଭଳି ଅସୁବିଧା ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସୁଧାରିବାପାଇଁ ବହୁମୁଖୀ ପଦକ୍ଷେପ ଯଥା ଋଣ ସଙ୍କୋଚନ, ବିଦେଶରୁ ଆମଦାନୀ ଏବଂ ଫାଟକା ବ୍ୟବସାୟ ରୋକିବା ପ୍ରଭୃତି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି ।

ମୁଁ ଦୃଢ଼ ନିଶ୍ଚିତ ଯେ ଏ ପରିସ୍ଥିତି ଶୀଘ୍ର ସୁଧୁରିଯିବ । ୧୯୭୪ ମସିହାରେ ଦେଶରେ ଦେଖାଦେଇଥିବା ଧାବମାନ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତିକୁ ରୋକି ଦରଦାମ ହ୍ରାସ କରିବା ନିମିତ୍ତ ଗୃହୀତ ଆର୍ଥିକ, ପ୍ରଶାସନିକ ଓ ମୁଦ୍ରାସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ପ୍ରତିକାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଗତବର୍ଷ ମୋର ବଜେଟ ଭାଷଣରେ ମୁଁ ଯେଉଁ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲି, ମାନ୍ୟବର ସଭ୍ୟମାନେ ତାହା ସ୍ମରଣ କରି ପାରନ୍ତି । ସୁଖର କଥା ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ମୂଲ୍ୟସୂଚୀ ୧୯୭୪ର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ମୂଲ୍ୟସୂଚୀଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ କମ୍ ରହିଛି ଏବଂ ପୃଥିବୀର କୌଣସି ଦେଶରେ ଏପରି ସାଫଲ୍ୟର ପଟାନ୍ତର ନାହିଁ । ଶିଳ୍ପ ଉତ୍ପାଦନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅତୀବ ଉନ୍ନତି ଘଟିଛି । ଦେଶରେ ରପ୍ତାନି ବାଣିଜ୍ୟ ନୂତନ ଶିଖରରେ ପହଞ୍ଚିଛି ଏବଂ ଚୋରା ଚାଲାଣକାରୀ ଓ ବେଆଇନ୍ କାରବାରରେ ଲିପ୍ତ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଶିକ୍ଷଣୀୟ ନିବର୍ତ୍ତକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଫଳରେ ଆମର ବୈଦେଶିକ ମୁଦ୍ରା ବିନିମୟ ଆରକ୍ଷପାଣ୍ଠି ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏହିସବୁ ପଦକ୍ଷେପ ସମଗ୍ର ଦେଶର ଅର୍ଥନୈତିକ ସ୍ଥିତି ଏବଂ ଭାରତୀୟ ମୁଦ୍ରାର ବହିଃ-ମୂଲ୍ୟକୁ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଭାବରେ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରିଛି । ଦରବୃଦ୍ଧିର କାରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଆୟତ୍ତ କରିବାପାଇଁ ନିଆଯାଇଥିବା ପଦକ୍ଷେପମାନ ଯେ ଅଚିରେ ଦରଦାମ୍ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବ, ଏଥିରେ ତିଳେମାତ୍ର ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ ଜାତୀୟ ଅର୍ଥନୀତି ଆଜି ବେଶ୍ ସୁସ୍ଥ ଓ ସୁଦୃଢ଼ ଏବଂ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ମୌସୁମୀ ପ୍ରବାହର କ୍ରମାଗତ ଅନିଶ୍ଚିତତାରୁ କୃଷକଙ୍କୁ ରକ୍ଷାକରି କୃଷି ନିମନ୍ତେ ଏକ ସୁଦୃଢ଼ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାହିଁ ଆମ ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନୟନ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ଏକ ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶ । ଗତବର୍ଷର ବଳକା ଏବଂ ଏ ବର୍ଷରେ ନୂତନ ସଂଗୃହୀତ ୮୫,୦୦୦ ଟନ୍ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଆମ ପାଖରେ ମହଜୁଦ୍ ଥିବାରୁ ଆମ ଖାଦ୍ୟ ପରିସ୍ଥିତି ବେଶ୍ ସନ୍ତୋଷଜନକ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହା ଫଳରେ ମୁଖ୍ୟ ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟର ଦରଦାମ୍ ସ୍ଥିର ରଖିବାପାଇଁ ଆମେ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିଛୁ । ରବି ଋତୁର ଧାନ ଅମଳ ମଧ୍ୟ ଭଲ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । ଯଦି ଆସନ୍ତା ବର୍ଷ ଭଲ ବୃଷ୍ଟିପାତ ହୁଏ, ତେବେ ରାଜ୍ୟର ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିସ୍ଥିତି ଆହୁରି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହେବ ଏବଂ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ବିକାଶ ଦିଗରେ ଏହା ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଶକ୍ତି ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଯୋଗାଇବ ।

ନୂତନ ଅର୍ଥନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

୪ । ପଞ୍ଚବିଂଶସୂତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସାଫଲ୍ୟର ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାରେ ଆମର ପୂର୍ବ ଅଭିଜ୍ଞତା ଏବଂ ଆଗାମୀ ନୂତନ ଆହ୍ୱାନ ଗୁଡ଼ିକର ମୁକାବିଲା କରିବାପାଇଁ ଆମର ଦୃଢ଼ସଂକଳ୍ପ ଉପରେ ଭିତ୍ତିକରି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଯେ, ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ସମୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଆମର ଅର୍ଥନୀତି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥ । ଅନୁତ୍ପାଦକ ସରକାରୀ ଅଣ-ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ କମାଇବା ଦ୍ୱାରା ଆମେ ମୁଦ୍ରାସ୍ଫୀତିନିରୋଧ ବ୍ୟବସ୍ଥା କଠୋରଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିଛୁ । ଫଳତଃ, ୪ କୋଟି ୯୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବଞ୍ଚାଇ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳ ବୃଦ୍ଧି କରି ପାରିଛୁ । ବେଆଇନ୍ ମହଜୁଦକାରୀ, ମୁନାଫାଖୋର ଓ ଟିକସ ଫାଙ୍କୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କର ଫଟକା ବ୍ୟବସାୟକୁ ଦୃଢ଼ ହସ୍ତରେ ଦମନ

କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍ୱାରା ଏହିଭଳି ୩,୬୮୯ଟି ଅପରାଧ ଧରାଯାଇଥିଲା ଓ ୨ କୋଟି ୪୪ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ମାଲ ଓ ୫୪ଟି ଯାନବାହନ ଜବତ କରାଯାଇଥିଲା । ୧,୮୧୭ଟି ବାଣିଜ୍ୟକର ଫାଙ୍କି ମାମଲା ଧରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଫଇସଲା ହୋଇଥିବା ୧,୨୫୨ଟି ମାମଲାରେ ୨୦ ଲକ୍ଷ ୮୯ ହଜାର ଟଙ୍କାର ଟିକସ ଦାବୀ କରାଯାଇଛି । କୃଷି ଓ ଶିଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କରିବାପାଇଁ ଆମେ ଉତ୍ସାହ ଦେଇଛୁ ଓ ସେଥିପାଇଁ ଅନୁକୂଳ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରିଛୁ । ଭୂ-ସଂସ୍କାରବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅଧିକ ସକ୍ରିୟ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା ୧୭,୩୫୮ ଜଣ ଆଦିବାସୀ ଓ ୧୩,୧୨୪ ଜଣ ହରିଜନ ପରିବାର ସମେତ ମୋଟ ୪୦,୩୭୨ ଜଣ ଭୂମିହୀନ ଲୋକ ଉପକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି । ୫୧,୯୩୬ ଜଣ ଭୂମିହୀନ ପରିବାରଙ୍କୁ ୧,୮୩୬ ହେକ୍ଟର ଘରଡିହ ଜମି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ହରିଜନ ଓ ଆଦିବାସୀ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ସ୍ୱଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ୩,୦୩୦ଟି ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି ଓ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ୨,୬୯୧ଟି ଗୃହ ବାସହୀନ ପରିବାରଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ଗୋତି ଶ୍ରମିକ ପ୍ରଥା ଲୋପ ପାଇଁ ଅଭିଯାନ ଚାଲୁରହିଛି । ୨୪୫ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଗୋତି ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତକରି ଥଇଥାନ କରାଯାଇଛି । ୭୧,୫୦୦ ଜଣ କ୍ଷୁଦ୍ର ଓ ନାମମାତ୍ର ଚାଷୀଙ୍କୁ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନର ପରିସରଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି । ଋଣଗ୍ରହୀତାମାନଙ୍କ ଋଣ ଭାର ଲାଘବ କରିବାପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଥିବା ମହାଜନୀ ଆଇନକୁ କଠୋର ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବା ଫଳରେ ୪,୬୩୬ଟି ମକଦମା ରେଜେଷ୍ଟ୍ରିଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ୧୫,୨୩୦ ଜଣ ଋଣଗ୍ରହୀତା ଋଣ-ଭାରରୁ ଅବ୍ୟାହତି ପାଇଛନ୍ତି । ସର୍ବନିମ୍ନ ମଜୁରୀ ଆଇନ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ଫଳରେ ୧୪,୪୮୩ଟି ଘଟଣା ଧରାପଡ଼ିଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ୨,୦୭୭ ଜଣ ଶ୍ରମିକ ଯେଉଁମାନେ କି ନ୍ୟାଯ୍ୟ ମଜୁରୀଠାରୁ କମ୍ ମଜୁରୀ ପାଉଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ଉଣା ମଜୁରୀ ବାବଦରେ ୩ ଲକ୍ଷ ୨୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଦିଆଯାଇଛି । ୧ ଲକ୍ଷ ୮ ହଜାର ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନା ଆଦାୟ କରାହୋଇଛି । ଶିଳ୍ପସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ପରିଚାଳନାରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଯୋଜନା ଅଧିକ ତତ୍ପରତା ସହକାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି । ବୃହତ୍, ମଧ୍ୟମ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ ୧୭୨,୪୨୬ ହେକ୍ଟର ଜମିପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ ଜଳସେଚନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଭୂତଳ ଜଳସମ୍ପଦର ସଦୁପଯୋଗ ପାଇଁ ସମବାୟ ସଂସ୍ଥା, ବ୍ୟବସାୟୀ ବ୍ୟାଙ୍କ, ଅର୍ଦ୍ଧସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଓ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ ୧୧୫,୧୪୮ଟି ସେଚକୂପ ଖନନ କରାଯାଇଛି । ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନର ବିକାଶ ଓ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ କାର୍ଯ୍ୟର ସଂପ୍ରସାରଣ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ୧୯୭୬ ଡିସେମ୍ବର ଶେଷସୁଦ୍ଧା ୧୩,୪୪୩ଟି ଗ୍ରାମକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ୨୭ଟି ନୂଆ ହସ୍ତତନ୍ତ ସମବାୟସଂସ୍ଥା ସଂଗଠିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଅଚଳ ହୋଇପଡ଼ିଥିବା

କେତେକ ସମବାୟ ସମିତିର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରାଯାଇଛି । ୧,୫୫୦ଟି ଅଧିକ ବୁଣାକାର ପରିବାରଙ୍କୁ ସଭ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି । କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ଲୁଗା ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କ୍ଷେତ୍ରରେ ହସ୍ତତନ୍ତ ସମବାୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ବର୍ତ୍ତମାନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଏଥିନିମନ୍ତେ ଏକପ୍ରକାର ତନ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟଭାବେ ମୁତୟନ କରାଯାଇଛି । ୨,୫୪୮ଟି ଛାତ୍ରାବାସକୁ ଉଚିତ୍ ମୂଲ୍ୟରେ ଓ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ ଜିନିଷ ନିୟମିତଭାବେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ସମସ୍ତ ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ କଲେଜ, ସମସ୍ତ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ୩୧୪ଟି ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖୋଲାଯାଇଛି । ସମାଜର ଦୁର୍ବଳଶ୍ରେଣୀ ଲୋକମାନଙ୍କ ସନ୍ତାନମାନଙ୍କୁ ମାଗଣାରେ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ, ଲିଖନ ସାମଗ୍ରୀ ଓ ସ୍କୁଲ ପୋଷାକ ଯୋଗାଣ ଭଳି ପ୍ରୋତ୍ସାହନମୂଳକ ପରିକଳ୍ପନାମାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉପସ୍ଥାନ ବୃତ୍ତି ପ୍ରଦାନ ଫଳରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥାନ ଆଶାତୀତଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଛି । ଜଙ୍ଗଲ, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଏବଂ ଉଦ୍ୟାନସଂସ୍ଥା ମିଳିତ ଉଦ୍ୟମରେ ୨୬,୭୬୧ ହେକ୍ଟର ଅଞ୍ଚଳରେ ବୃକ୍ଷରୋପଣ କରାଯାଇଅଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ପୌରସ୍ୱାୟତ୍ତ ସଂସ୍ଥାମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ବୃକ୍ଷରୋପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ବିଶେଷଭାବେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ୨୩୬ଟି ଯାନକୁ ଜାତୀୟ ପରମିଟ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଅଛି ଏବଂ ଶିକ୍ଷାନବିସ ତାଲିମ୍ ପରିକଳ୍ପନା ଅନୁଯାୟୀ କାରଖାନାରେ ତାଲିମ୍ ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ବିଭିନ୍ନ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ୨,୩୩୨ ସ୍ଥାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । ପରିବାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଯୋଜନା ଅନୁକୂଲ୍ୟରେ ୧୯୫,୫୦୦ଟି ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟଥିବା ସ୍ଥଳେ ୩·୦୪ ଲକ୍ଷ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର କରାଯାଇଅଛି । ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଛାତ୍ର ଓ ଯୁବକ ଯୌତୁକ ପ୍ରଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲଢିବା ପାଇଁ ଶପଥ ନେଇଛନ୍ତି । ସାବାଳକ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ନିରକ୍ଷରତା ଦୂରୀକରଣ ପାଇଁ ୧,୨୮୭ଟି କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯାଇଅଛି ଏବଂ ୨୬,୫୪୪ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ସାକ୍ଷରତା କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ଭର୍ତ୍ତି କରାଯାଇଅଛି । ସର୍ବୋପରି ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁବ-ସଂପ୍ରଦାୟର ଶକ୍ତି ଓ ଆଦର୍ଶକୁ ଦେଶର ବିକାଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟମାଧ୍ୟମରେ ସକ୍ରିୟଭାବେ ନିୟୋଜିତ କରାଯାଇଅଛି ।

ମରୁଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟ

୫ । ୧୯୭୬ ମସିହାରେ ବ୍ୟାପକ ମରୁଡ଼ି ଓ ତାହା ଫଳରେ ଖରିଫ୍ ଧାନ ଉତ୍ପାଦନରେ ଘଟିଥିବା କ୍ଷତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୁଁ ଇତିପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିସାରିଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ରିଲିଫ୍ ଯୋଜନାମାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ମରୁଡ଼ି ଯୋଗୁଁ ଉପୁଜିଥିବା ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଦୃଢ଼ଭାବେ ଆୟତ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ମରୁଡ଼ିଗ୍ରସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳର ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ କାମଧନ୍ଦା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ସାମାଜିକ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ସ୍ଥାୟୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଭାରତ ସରକାର ୫କୋଟି ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅଗ୍ରିମ ଯୋଜନା ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇଦେଇ ଯଥା

ସମୟରେ ସହାୟତା କରିଥିବାରୁ ମୁଁ ଏହି ଅବସରରେ ତାଙ୍କପ୍ରତି ଆମର ଆନ୍ତରିକ କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରୁଛି । ଉକ୍ତ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଫଳରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ କାମଧନ୍ଦାର ସୁବିଧାସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ଶ୍ରମ ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂଗଠନ କରିବାରେ ଓ ବିପନ୍ନଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଦିଗରେ ଆମେ ନିଶ୍ଚିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ପାରିଛୁ । ଏହି ସାହାଯ୍ୟ ବଳରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଅଭାବରୁ ପରିତ୍ୟକ୍ତ କେତେକ ପୁଷ୍କରିଣୀ ସମେତ ଜଳସେଚନ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁଷ୍କରିଣୀଗୁଡ଼ିକର ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅଳ୍ପ ବ୍ୟୟରେ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ନିମିତ୍ତ ଏକ ବିରାଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ସ୍ଥାୟୀ ଉପକାର ସାଧିତ ହେବ । ମରୁଡ଼ି ପରିସ୍ଥିତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଶ୍ରମପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ, କେନ୍ଦ୍ରରୁ ମିଳିଥିବା ଅଗ୍ରିମ ଯୋଜନା ସାହାଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ ରାଜ୍ୟର ସାଧାରଣ ଯୋଜନା ଓ ଅଣ-ଯୋଜନା ବାବଦ ବ୍ୟୟ ବରାଦରୁ ୨୦ କୋଟି ୬୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହା ଛଡ଼ା କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ ଯୋଜନା ପରିସରକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ସଂପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ପୁଷ୍ଟିକର ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପକୃତ ହେଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୧୫ ଲକ୍ଷରୁ ୨୫ ଲକ୍ଷକୁ ବଢ଼ାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଗୁରୁତର ମରୁଡ଼ି ବିପନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ଦୁଃଖ ଲାଘବ କରିବାପାଇଁ, ସେ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳରେ ଭୂ-ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟ ସ୍ଥଗିତ ରଖିବା ଓ ଛାଡ଼ ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଏଥି ପୂର୍ବରୁ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି । ୧୯୭୪-୭୫ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଏହିସବୁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ଫଳରେ ଦୁଃସ୍ଥ ଲୋକମାନେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇ ପାରିବେ ବୋଲି ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ । ଆଗାମୀ ଗ୍ରୀଷ୍ମ କାଳ ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିପଦ୍ଜନକ ସମୟ ହେବ ବୋଲି ଆଶଙ୍କା କରାଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ସେଥିପାଇଁ ନୈରାଶ୍ୟର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ଯେଉଁସବୁ ସ୍ଥଳରେ ଲୋକେ ପ୍ରକୃତରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶାଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିବେ, ସେଠାରେ ସରକାର ଯେ କୌଣସିମତେ ସାହାଯ୍ୟ ଯୋଗାଇ ଦେବେ । ସେଥିପାଇଁ ଯାହାକିଛି ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉ ପଛକେ, ରାଜ୍ୟର କୌଣସି ଲୋକ ଯେପରି ଅନାହାରରେ ପ୍ରାଣ ନ ହରାଏ, ତାହାର ନିଶ୍ଚିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାପାଇଁ ସରକାର ବଦ୍ଧପରିକର । ମରୁଡ଼ିଗ୍ରସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ସୁଧାରିବାପାଇଁ ସରକାର ଯେଉଁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛନ୍ତି, ସେଥି ସହିତ ସହଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ମୁଁ ଦଳମତ ନିର୍ବିଶେଷରେ ମାନ୍ୟବର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ସହଯୋଗ ଲୋଡ଼ୁଛି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟରୁ ରାଜନୈତିକ ଫାଇଦା ଉଠାଇବାର ପ୍ରଲୋଭନ ଦମନ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି ।

ପଞ୍ଚମ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ।

୬ । ମାନ୍ୟବର ସଭ୍ୟମାନେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ ୧୯୭୪-୭୫ ମସିହାଟି ପଞ୍ଚମ ଯୋଜନାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବର୍ଷ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଏହି ଅଳ୍ପକେତେଦିନ

ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାରତର ପଞ୍ଚମ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାର ରୂପରେଖ ସ୍ଥିରିକୃତ ହୋଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶାର ପଞ୍ଚମ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଆକାର ଧାରଣ କରି ପାରି ନ ଥିଲା । ୧୯୭୬ ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର ମାସରେ ଯୋଜନା କମିଶନ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସୂଚାଇଥିଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟର ପଞ୍ଚମ ଯୋଜନାର ବ୍ୟୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ୫୮୮କୋଟି ୫୦ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହେବ । ପ୍ରଥମ ୩ବର୍ଷର ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ୧୯୭୭-୭୮ ପାଇଁ ପରିକଳ୍ପିତ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ବିଚାର କଲେ ଯୋଜନାର ଅନ୍ତିମ ବର୍ଷ ପାଇଁ ରହୁଥିବା ବଳକାର ପରିମାଣ ମାତ୍ର ୧୩୯କୋଟି ଟଙ୍କା ହେବ, ଯାହାକି ୧୯୭୭-୭୮ ପାଇଁ ବରାଦ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ଅପେକ୍ଷା କମ୍ । ଯେହେତୁ ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତି ସ୍ପୃହଣୀୟ ନୁହେଁ, ମୋର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଯେ, ଆମର ପଞ୍ଚମ ଯୋଜନା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ, ଯୋଜନା କମିଶନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ ୫୮୮କୋଟି ୫୦ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାଠାରୁ ନିଶ୍ଚୟ ଅଧିକ ହେବ । ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚର ପରିମାଣ ଆମର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାହାଯ୍ୟ ସମେତ ବହୁବିଧ କାରଣ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଏ ବାବଦ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାହାଯ୍ୟ ମଧ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ଆର୍ଥିକ ସଂଦମନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହେବ ।

୭ । ମହାଶୟ ! ଏହି ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ୧୯୭୭-୭୮ର ବଜେଟ ଅଟକଳ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ୧୯୭୫-୭୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ହିସାବର କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ଏବଂ ୧୯୭୬-୭୭ର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସୂଚନା ଦେବା ସମୀଚୀନ ମନେ କରୁଛି ।

୮ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କର ୧୯୭୫-୭୬ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରେ ୪କୋଟି ୮୫ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନିଅଣ୍ଟ ଭରଣ ହୋଇ ନଥିଲା ଏବଂ ସେହି ବର୍ଷ ଶେଷକୁ ନିଅଣ୍ଟର ପରିମାଣ ୧୬କୋଟି ୩ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଟ୍ରେଜେରୀ ବିଲ୍‌ରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିବା ୩କୋଟି ୯୫ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବାଦ୍ ଦେଲେ ସେ ବର୍ଷର ଶେଷକୁ ନିଟ୍ ନିଅଣ୍ଟ ଥିଲା ୧୨କୋଟି ୮ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା । ୧୯୭୫-୭୬ ବର୍ଷର ହିସାବ ।

୯ । ମୋଟ୍ ୧୬କୋଟି ୩ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନିଅଣ୍ଟରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଛି । ୧୯୭୬-୭୭ ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳ ।

୧୦ । ବଜେଟରେ ରାଜସ୍ୱସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆୟ ୩୧୧କୋଟି ୩୫ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଟକଳ କରଯାଇଥିଲା—ମାତ୍ର ଅବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି ହେବାରୁ ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳରେ ୧୨କୋଟି ୮୩ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ହୋଇଛି । ଖର୍ଚ୍ଚ ଦିଗରେ ଆମେ ମୋଟ୍ ୩୦୮କୋଟି ୮୩ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରିଥିଲୁ । ସଂଶୋଧିତ ବ୍ୟୟ ୩୧୬କୋଟି ୫୩ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଟକଳ କରଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ ୭କୋଟି ୭୦ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଅଟକଳ କରଯାଇଛି ।

୧୧ । ସଂଶୋଧିତ କ୍ୟାପିଟାଲ, ହିସାବ ଅଟକଳରେ ଆୟ ୯୯ କୋଟି ୬୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବଢ଼ିଛି ଏବଂ ଅପର ପକ୍ଷରେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ବ୍ୟୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ୧୦୨ କୋଟି ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ରଖାଯାଇଛି । ମୁଖ୍ୟତଃ ଓଭର ଡ୍ରାଫ୍ଟ ପରିଶୋଧ, କାମ ଚଳାଇନେବାପାଇଁ ଅଗ୍ରିମ ଓ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଷ୍ଟେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆରୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ନଗଦ ଋଣ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।

୧୨ । ଚଳିତ ବର୍ଷର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ଅନୁମୋଦିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ୧୨୪ କୋଟି ୬୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଜଳସେଚନ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉକ୍ତ ଅଟକଳରେ ଅଧିକ ୨ କୋଟି ଟଙ୍କା ନିଆଯାଇଥିଲା । ତାହା ପରେ ମରୁଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟ ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ତୁଲାଇବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସକ୍ଷମ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଭାରତ ସରକାର ୫ କୋଟି ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଗ୍ରିମ ଯୋଜନା ସାହାଯ୍ୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ବାବଦରେ ସଂଶୋଧିତ ଖର୍ଚ୍ଚ ୧୩୧ କୋଟି ୭୭ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହେବ ବୋଲି ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

୧୩ । ପବ୍ଲିକ ଏକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ପରିମାଣ ଉଠାଣ ଟଙ୍କାଠାରୁ ୨୮ କୋଟି ୩୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ହେବ ବୋଲି ମୂଳ ଅଟକଳରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । ଭବିଷ୍ୟନିଧି ଏବଂ ସ୍ୱାୟତ୍ତ ଶାସନ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଜମା ହ୍ରାସ ହୋଇଥିଲେହେଁ ଟ୍ରେଜେରୀ ବିଲ୍ ଭଙ୍ଗାଯିବାଦ୍ୱାରା ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଖଣି କରପୋରେସନ୍‌ଙ୍କ ନଗଦ ବଳକା ଧନ ଜମା ହେବାଯୋଗୁଁ ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳରେ ନିଟ୍ ୮୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଘଟିଛି ।

୧୪ । ମୋଟାମୋଟି କହିବାକୁ ଗଲେ, ଯଦିଓ ଏ ବର୍ଷର ଦେଣ ନେଣ ହିସାବରେ ୮ କୋଟି ୩୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବଳକା ରହୁଛି, ତଥାପି ବର୍ଷର ଆରମ୍ଭରେ ୧୬ କୋଟି ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନିଅଣ୍ଟ ଭରଣ ହୋଇ ନ ଥିବାରୁ ଶେଷରେ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ୭ କୋଟି ୭୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନିଅଣ୍ଟ ପଡ଼ିବ ।

୧୯୬୭-୬୮ ପାଇଁ ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ।

୧୫ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଏହି ଗୃହରେ ୧୯୬୭-୬୮ ପାଇଁ ବଜେଟ୍ ଅଟକଳର ସ୍ଥୂଳ ଚିତ୍ର ଉପସ୍ଥାପିତ କରୁଛି । ଚଳିତ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ୭ କୋଟି ୭୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନିଅଣ୍ଟରେ ଶେଷ ହେବ ଏବଂ ଏହି ନିଅଣ୍ଟରେ ୧୯୬୭-୬୮ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭ ହେବ । ୧୯୬୭-୬୮ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ସଂଗଠିତ ତହବିଲ ଓ ପବ୍ଲିକ ଏକାଉଣ୍ଟସ୍‌ରେ ଦେଣ ନେଣ କାରବାର ଫଳରେ ୭ କୋଟି ୭୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବଳକା ହେବାର ଆଶା କରାଯାଏ । ସୁତରାଂ ବର୍ଷ ଶେଷକୁ ମାତ୍ର ୨ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବଳକା ହେବ ବୋଲି ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

୧୬ । ବଜେଟ୍‌ରେ ୨୭୬ କୋଟି ୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଣ-ଯୋଜନା ରାଜସ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ବୋଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହି ଖର୍ଚ୍ଚ

୧୯୬୬-୬୭ର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳଠାରୁ ଶତକଡ଼ା ମାତ୍ର ୪·୮ ଅଧିକ । ଯୋଜନା ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ନିମନ୍ତେ ନୂତନ ସଞ୍ଚୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପରେ କଠୋର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଜାରି କରି ଉକ୍ତ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ତୁଲାଇବାକୁ ହେବ । ତଥାପି ଏହା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କେତେକ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକତର ନ୍ୟାଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ତୁଲାଇବା, ପ୍ରଶାସନିକ ଦକ୍ଷତା ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରଖିବା ଓ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ଖର୍ଚ୍ଚଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥଗିତ ନ ରଖିବା ପାଇଁ ନିଶ୍ଚିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ମୁଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି । ଅଣ ଯୋଜନା କ୍ୟାପିଟାଲ ଆକାଉଣ୍ଟ ବାବଦରେ ୯୫·୯୫ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି । ଏହା ୧୯୬୬-୬୭ର ସଂଶୋଧିତ ଅଟକଳଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ କମ୍ । ଦୈନନ୍ଦିନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ନଗଦ ଖର୍ଚ୍ଚ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅଧିକ ଦକ୍ଷତାର ସହିତ ପରିଚାଳନା କରିବା ଦ୍ୱାରା ଉପାୟ ଉପକରଣ ବାବଦ ନେଣ ଦେଣରେ ହ୍ରାସ ଘଟିବାର ସମ୍ଭାବନା ହିଁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏହାର କାରଣ ।

୧୭ । ରାଜ୍ୟର ୧୯୬୭-୬୮ ମସିହା ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ୧୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବଜେଟରେ ପ୍ରାୟ ୧୨୦ କୋଟି ରଖାଯାଇ ଅବଶିଷ୍ଟ ପ୍ରାୟ ୩୦ କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ରାଜ୍ୟ ସଙ୍ଗଠିତ ପାଣ୍ଠି ବାହାରେ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଓ ପୌରସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ବଜେଟରେ କରାହୋଇଛି । ବଜେଟରେ ଯୋଜନା ବାବଦ ଧାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟର ପ୍ରାୟ ଶତକଡ଼ା ୬୩·୬ ଭାଗ କ୍ୟାପିଟାଲ ଆକାଉଣ୍ଟ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ରେଭିନିଉ ଏକାଉଣ୍ଟ ବାବଦରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । ୧୯୬୭-୬୮ ବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ୧୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ଚଳିତ ବର୍ଷର ମୂଳ ଯୋଜନା ବ୍ୟୟ ବରାଦଠାରୁ ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଭାଗ ଅଧିକ । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅଗ୍ରଗତି ଏବଂ ସମ୍ବଳକୁ ଭିତ୍ତିକରି ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ସମୀକ୍ଷାବେଳକୁ ଯୋଜନା ବାବଦ ଖର୍ଚ୍ଚ ବୃଦ୍ଧିପାଇବାର ଆଶା କରାଯାଏ । ଯୋଜନାଗତ ବ୍ୟୟର ୧୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମତେ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ଭାଗ କରାଯାଇ ଅଛି ।

	(ଟଙ୍କା କୋଟି ହିସାବରେ)
କୃଷି ଓ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ ସେବା	.. ୨୪·୯୩
ସମବାୟ	.. ୪·୭୪
ଜଳସେଚନ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ	.. ୮୫·୦୭
ଶିଳ୍ପ ଓ ଖଣି	.. ୪·୩୪
ପରିବହନ ଓ ଯୋଗାଯୋଗ	.. ୭·୮୦
ସମାଜ ସେବା	.. ୨୧·୭୫
ବିବିଧ	.. ୧·୩୭
ମୋଟ	.. ୧୫୦·୦୦

ଅଧିକନ୍ତୁ ଆଦିବାସୀ ଉପଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ୭ କୋଟି ୬୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ ମଧ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚର ପରିସରଭୁକ୍ତ ଅଟେ । ଏଥିପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟ ମିଳିବ ।

୧୮ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ବଜେଟରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଯୋଜନା, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଯୋଜନା ଓ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅଣ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ବାବଦକୁ ୩୭ କୋଟି ୯୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବରାଦ କରାଯାଇଛି । ଏହି ବ୍ୟୟଭାରର ମୁଖ୍ୟ ଅଂଶ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ସାହାଯ୍ୟ ଆକାରରେ ମିଳୁଥିବାରୁ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ବଳ ଉପରେ କିଞ୍ଚିତ ମାତ୍ର ।

୧୯ । ସଂଗଠିତ ପାଣ୍ଠିରୁ ୫୩୩ କୋଟି ୧୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ନିମନ୍ତେ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୋଟ ରାଜସ୍ୱ ଓ ମୂଳଧନ ଆୟ ବାବଦକୁ ମୁଁ ୫୧୭ କୋଟି ୧୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ ଅଟକଳ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛି । ଏଥିରେ ଆସନ୍ତା ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭ ସମୟରେ ନିଅଣ୍ଟ ଭରଣା ବାବଦକୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ୭ କୋଟି ୭୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଯେଉଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି, ତାହା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହି ଅଟକଳ କରିବାରେ ରାଜ୍ୟର ବିକାସ ଓ ଅଣବିକାସ ରାଜସ୍ୱ ଯଥାକ୍ରମେ ଆନୁମାନିକ ଶତକଡ଼ା ୧୧ ଭାଗ ଓ ୯ ଭାଗ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇବ ବୋଲି ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି । ଯୋଜନା କମିଶନଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନାରୁ ମିଳିଥିବା ଆଭାସ ଅନୁଯାୟୀ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିକାସରୁ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରାପ୍ୟ ଅଂଶ, କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ନିର୍ଧାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ୟ ଗ୍ରାଣ୍ଟ-ଇନ୍-ଏଡ ଓ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ଖର୍ଚ୍ଚ ବାବଦକୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସାହାଯ୍ୟ ପରିମାଣ ମୁଁ ହିସାବକୁ ନେଇଛି । ପବ୍ଲିକ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ ବାବଦରେ ୧୯ କୋଟି ୭୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଟ୍ ବଳକା ରହିବାର ଅଟକଳ କରାଯାଇଛି ।

୨୦ । ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ୧୫୦ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ସମ୍ବଳିତ ଯୋଜନା ନିମନ୍ତେ ଅର୍ଥର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯେପରି ବ୍ୟାହତ ନହୁଏ, ସେଥିସକାଶେ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ନିଅଣ୍ଟ ପଡୁଥିବା ୯ କୋଟି ଟଙ୍କା ଭରଣା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତେଣୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସୂତ୍ରରୁ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ ଉଠାଇବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଆଗତ କରୁଛି ।

(କୋଟି ଟଙ୍କା ହିସାବରେ)

ବିକ୍ରିକର	..	୨·୦୦
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶୁଳ୍କ/ଟାରିଫ୍	..	୨·୯୦
ଜଙ୍ଗଲ ରାଜସ୍ୱ	..	୨·୦୦
ଖଣି ରୟାଲଟି	..	୧·୦୦
ଯୋଗ ମାସୁଲ୍	..	୦·୭୫
ତକ କର	..	୦·୩୫
ମୋଟ	..	୯·୦୦

ମାନ୍ୟବର ସଭ୍ୟମାନେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବେ ଯେ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଅଣା ଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବମାନ ଅଣ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉଦ୍‌ବୃତ୍ତ ଆୟରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଉଥିବାରୁ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ ଏହାର ଭାର ପଡ଼ିବାର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ମିତବ୍ୟୟିତା, କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା ଓ ଅମୂଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦକ୍ଷତା ଏବଂ କରହାର ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରଭୃତି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ ଉଠାଇବା ଦିଗରେ ସହାୟକ ହୋଇଥିବା ହେତୁ ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ସମ୍ଭବପର ହେବ ବୋଲି ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଛୁ । ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ବଳ ସଂଗ୍ରହ ଦିଗରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରସ୍ତାବଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମୁଁ ମାନ୍ୟବର ସଭ୍ୟମାନଙ୍କର ସହଯୋଗ କାମନା କରୁଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଚଳିତ କୃଷି ଆୟକରରୁ ଆମର ଆୟ ଅତି ନଗଣ୍ୟ ଏବଂ ଏହି ଆୟ ଭୂ-ସଂସ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁ କ୍ରମଶଃ ହ୍ରାସ ପାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଏହି କର ଆଦାୟ ଧାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ବିଭାଗ ପକ୍ଷରେ ବିଶେଷ ଫଳପ୍ରଦ ନହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତାପର ହେତୁ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ଏହା କୌଣସି ବାସ୍ତବ ସାମାଜିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧନ କରୁନାହିଁ । ତେଣୁ ମୁଁ ଏହି କର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ବ୍ୟାପକ ପୁନର୍ବିଚାର କରିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଛି ।

୨୧ । ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ କୃଷି-ଅର୍ଥନୀତିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଏବଂ ତତ୍‌ସଂଲଗ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟର ବିକାଶ ଘଟାଇବା ହେଉଛି ଆମର ଏକ ସ୍ଥିର ଘୋଷିତ ନୀତି । ଏଣୁ ଆମର ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଜଳସେଚନ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସମ୍ବଳର ବିକାଶ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ କୃଷି ଓ କୃଷି-ଭିତ୍ତିକ ଶିଳ୍ପ ନିମନ୍ତେ ଏହାର ସଂପ୍ରସାରଣ, ବନ୍ୟା ପ୍ରକୋପରୁ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ କୃଷିକ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷା, ଜଳ ସଦୁପଯୋଗ, ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିରେ କୃଷି ଏବଂ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ କୌଶଳ ସମ୍ପର୍କରେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ କୃଷକମାନଙ୍କର ଋଣ ଚାହିଦା ମେଣ୍ଟାଇବା ନିମନ୍ତେ ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ଉପରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି । ଅଗ୍ରାଧିକାର ଭିତ୍ତିରେ ସାମାଜିକ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀଉନ୍ନୟନ ସେବା, ବିଶେଷତଃ ଅନୁନ୍ନତ ଶ୍ରେଣୀର କଲ୍ୟାଣ, ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷା, ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ପ୍ରଭୃତି ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ଥାନ ଦିଆଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟର ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପରିବହନ ଓ ଯୋଗାଯୋଗ, ଶିଳ୍ପ ଓ ଖଣିଜ ବିକାଶର ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ରହିଛି । ରାଜ୍ୟର କେତେକ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଘଟିଥିବା ଅଗ୍ରଗତି ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ମୋଟାମୋଟି ଟିପ୍ପଣୀ ମୁଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୃହ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଚାହେଁ । **ଉନ୍ନୟନ ବ୍ୟବସ୍ଥା**

୨୨ । ଚଳିତ ଯୋଜନାର ୧୯୭୭-୭୮ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ବୃହତ୍, ମଧ୍ୟମ ଓ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥାପାଇଁ ବ୍ୟୟ ରହିବ ୧୧୭ କୋଟି **ଜଳ ସେଚନ**

ଟଙ୍କାରୁ ଅଧିକ ହେବ । ପଞ୍ଚମ ଯୋଜନାର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଆମର ବାର୍ଷିକ ଜଳସେଚନ ସାମର୍ଥ୍ୟ ୧୦ ଲକ୍ଷ ୨୩ ହଜାର ହେକ୍ଟର ଥିଲା । ଚଳିତ ବର୍ଷରେ ଏହା ୧୨ ଲକ୍ଷ ୨୦ ହଜାର ହେକ୍ଟରକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ଏବଂ ୧୯୭୭-୭୮ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ ଏହା ୧୨ ଲକ୍ଷ ୮୩ ହଜାରକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ପଞ୍ଚମ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭରେ ରବି ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାର୍ଷିକ ସେଚ ସାମର୍ଥ୍ୟର ଶତକଡ଼ା ୨୪ ଭାଗ ଥିଲା । ଉପର୍ଯ୍ୟୁକ୍ତ କାଳମଧ୍ୟରେ ଏହା ଶତକଡ଼ା ୨୯ ଭାଗକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିବା ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ସାଫଲ୍ୟ । ୧୯୭୬-୭୭ ମସିହାରେ ମରୁଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତିମାନଙ୍କୁ ଅକାମୀ ହୋଇପଡ଼ିଥିବା କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟୋପଯୋଗୀ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଛି, ତାହାର ଉପଯୁକ୍ତ ବିନିଯୋଗ ରାଜ୍ୟର ଜଳସେଚନ ସାମର୍ଥ୍ୟକୁ ଆହୁରି ବଢ଼ାଇ ଦେବ ।

୨୩ । ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ୫ ଲକ୍ଷ ସେଚ କୂପର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି ବୋଲି ଭୂତଳ ଜଳ ସର୍ଭେରୁ ଜଣାଯାଇଛି । ୧୯୭୬ ଜୁନ୍ ସୁଦ୍ଧା ୧ ଲକ୍ଷ ୧୫ ହଜାର ସେଚ କୂପ ଖନନ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୭୬-୭୭ ସମବାୟ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ୭୦ ହଜାର କୂପ ଖନନପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏତଦ୍ୱାରା ସେଚ କୂପର ମୋଟ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ ।

୨୪ । ୧୯୭୭ ଜାନୁଆରୀ ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧ ସୁଦ୍ଧା ୨,୪୧୭ଟି ଉଠା ଜଳସେଚନ ଯୋଜନା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଚାଲୁ କରାଯାଇ ପ୍ରାୟ ୮୫,୦୪୦ ହେକ୍ଟର ଜମିପାଇଁ ଜଳସେଚନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ପମ୍ପ ବସାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷ ଓ ସମବାୟ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କୁ ଆଇ. ଟି. ଡି. ପି., ଡି. ଡି. ଏ., ଏସ୍. ଏଫ୍. ଡି. ଏ. ପ୍ରଭୃତି ବିଶେଷ ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଏହି ବିଶେଷ ସଂସ୍ଥାମାନଙ୍କ ପରିସର ବହିର୍ଭୂତ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଉକ୍ତ ସାହାଯ୍ୟର ସଂପ୍ରସାରଣ ବିଷୟରେ ସରକାର ଅନୁଧ୍ୟାନ କରୁଛନ୍ତି ।

ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

୨୫ । ଓଡ଼ିଶାର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଜିଲାଗୁଡ଼ିକର ୬ ଲକ୍ଷ ୮୮ ହଜାର ହେକ୍ଟର ଜମିରେ ବନ୍ୟାଜନିତ ଗୁରୁତର କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଘଟିଥାଏ । ଏପରିକି ସାଧାରଣ ବନ୍ୟା ଦେଖାଦେଲେ ବି ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନଷ୍ଟ ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନଦୀ କୂଳବର୍ତ୍ତୀ ବାସିନ୍ଦାଙ୍କପାଇଁ ଦୁଃଖ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ । ତେଣୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବନ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ଏଥି ନିମନ୍ତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ନଦୀର ଅବବାହିକାରେ ଥିବା ଜମିଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ୟା ପ୍ରକୋପରୁ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ବ୍ୟାପକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଛନ୍ତି ।

୨୬। ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୧୦ କିଲୋମିଟର ନଦୀବନ୍ଧ, ବନ୍ୟାଜଳ ନିଷ୍କାସ ନିମନ୍ତେ ୪ କିଲୋମିଟର ବ୍ୟାପୀ କେନାଲ, କୃଷି ଜମିକୁ ଲୁଣା ପାଣିରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ନିମନ୍ତେ ୩ କିଲୋମିଟର ଦୀର୍ଘ ଲୁଣାବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ସବୁକୁ ଆହୁରି ମଜବୁତ କରାଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ୧୧ଟି ସହରର ସୁରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଆସନ୍ତା ବର୍ଷ ୬୦ କିଲୋମିଟର ନଦୀବନ୍ଧ, ୪ କିଲୋମିଟର ବନ୍ୟା ଜଳ ନିଷ୍କାସନ କେନାଲ, ୨ କିଲୋମିଟର ଲୁଣାବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବନ୍ୟାଜଳରୁ ଗୋଟିଏ ସହରକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଲାଗି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି । ୩୫ ହଜାର ହେକ୍ଟର ପରିମିତ ମୂଲ୍ୟବାନ କୃଷି ଜମିର ସୁରକ୍ଷା କରାଯାଇଛି । ଆଗାମୀ ଆର୍ଥିକବର୍ଷ ଶେଷସୁଦ୍ଧା ୬୫ ହଜାର ହେକ୍ଟର କୃଷି ଜମି ସୁରକ୍ଷିତ କରିବାପାଇଁ ଆମେ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଛୁ ।

୨୭। ୧୯୭୭-୭୮ରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ବଣ୍ଟନ ଦିଗରେ ୭୮·୮୧ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ଫଳରେ ଚଳିତ ଯୋଜନାର ଏ ବାବଦ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ୧୭୯·୮୩ କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପହଞ୍ଚିବ । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ ଦ୍ୱାରା ଖଟାଯାଇଥିବା ୮୬·୮୩ କୋଟି ଟଙ୍କା ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ୧୯୭୭ ଜୁଲାଇରେ ଆମର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ମୋଟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଥିଲା ୮୭୧·୫ ମେଗାୱାଟ । ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ବାଲିମେଳା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଜନାର ଷଷ୍ଠ ୟୁନିଟ୍ ସାଙ୍ଗକୁ ତାଳଚେର ତାପଜ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂପ୍ରସାରଣ ପରିକଳ୍ପନାର ପ୍ରଥମ ୟୁନିଟ୍ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଲେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଆହୁରି ୧୭୦ ମେଗାୱାଟକୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇବ । ରେଙ୍ଗାଲି ବହୁମୁଖୀ ଯୋଜନାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ୬୦ ମେଗାୱାଟ ଶକ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ ଦୁଇଟି ୟୁନିଟ ଏବଂ ଉପର କୋଲାବ ଜଳବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଜନାର ୮୦ ମେଗାୱାଟ ଶକ୍ତି ବିଶିଷ୍ଟ ୩ଟି ୟୁନିଟ୍‌ର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଷଷ୍ଠ ଯୋଜନାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ନିମ୍ନ କୋଲାବ, ନିମ୍ନ ମାଛକୁଣ୍ଡ, ଭୁଡାବଳଙ୍ଗ ଓ ଲୋଡାଣି ଆଦି ନୂତନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ବୈଷୟିକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ସଂଭବପର କି ନୁହେଁ ଓ ଏଗୁଡ଼ିକ ଆର୍ଥିକ ଦିଗରୁ କେତେଦୂର ଲାଭପ୍ରଦ ସେ ସଂପର୍କରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯାଉଛି । ଚଳିତ ଯୋଜନାକାଳ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ୧୮,୮୦୦ କିମ୍ବା ଶତକଡ଼ା ୪୦ ଭାଗ ବସତିକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଶକ୍ତି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ବଣ୍ଟନ

୨୮ । ୧୯୭୭-୭୮ ରେ ୧୩ କୋଟି ୮୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବା ଫଳରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ, କମାଣ୍ଡ ଏରିଆ ଓ ଆୟାକଟ ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ କୃଷି ଋଣ ଲଗାଣ ପରିକଳ୍ପନା ବାବଦ ମୋଟ ବ୍ୟୟ ଅଟକଳ ଚଳିତ ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ୩୬ କୋଟି ୮୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହେବ ।

କୃଷି ଓ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ।